

ΝΑ ΤΟΛΜΗΣΟΥΜΕ ΤΗΝ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ ΤΟΥ ΠΑΣΟΚ

1. ΟΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΕΝΟΣ ΠΑΛΙΡΡΟΪΚΟΥ ΚΥΜΑΤΟΣ

Το λυκαυγές του εικοστού πρώτου αιώνα, προβάλλει μαζί με ένα εντελώς νέο διεθνές πολιτικό, κοινωνικό, οικονομικό και ιδεολογικό περιβάλλον.

Οι κοσμογονικές ανακατατάξεις που έχουν πραγματοποιηθεί στην παγκόσμια σκηνή, η ανατροπή του διπολισμού, η ανακατανομή των σφαιρών επιρροής, η κατάρρευση των καθεστώτων του «υπαρκτού σοσιαλισμού», η κρίση του νεοφιλελεύθερου μοντέλου, η όξυνση των διαθρωτικών προβλημάτων στους χώρους της οικονομίας, της παραγωγής και της απασχόλησης, η έκρηξη των νέων τεχνολογιών, οι δραματικές διαστάσεις που προσλαμβάνει η μόλυνση του περιβάλλοντος, η αναδιανομή του κοινωνικού πλούτου, η εμφάνιση νέων πολιτικών υποκειμένων, η υπαρξιακή κρίση της κομμουνιστικής ορθοδοξίας καθώς και η αδυναμία των προοδευτικών αριστερών και εκσυγχρονιστικών δυνάμεων να προβάλλουν μια πειστική εναλλακτική πρόταση εξουσίας, συνθέτουν μια νέα πολιτική και κοινωνική πραγματικότητα.

Επίσης αποκαλύπτουν το μέγεθος και την έκταση των πολιτικών, κοινωνικών, οικονομικών και τεχνολογικών αλλαγών που έχουν συντελεστεί τα τελευταία χρόνια. Διαμορφώνουν νέους συσχετισμούς και καινούργιες ισορροπίες. Ανατρέπουν ξεπερασμένες βεβαιότητες και παρωχημένες ιδεοληψίες. Καταδεικνύουν τα όρια του κρατικού παρεμβατισμού και των ρυθμιστικών παρεμβάσεων στο χώρο της αγοράς. Προβάλλουν την ανάγκη μηχανισμών κοινωνικής προστασίας και επαναπροσδιορισμού του κοινωνικού κράτους. Επιβεβαιώνουν τη μετάβαση μας στην μεταβιομηχανική περίοδο και στην «κοινωνία της πληροφορίας». Αναδεικνύουν την κρίση των πολιτικών θεωριών και την έλλειψη κοινωνικών οραμάτων. Δημιουργούν πρόσθετες ανάγκες και νέα προβλήματα. Αλλά και ανοίγουν καινούργιους ορίζοντες για την ανάπτυξη, τον εκσυγχρονισμό και την μεταρρύθμιση των σύγχρονων κοινωνιών.

Άλλωστε το «τρίτο κύμα πολιτισμού» που δημιουργεί η ανάπτυξη των μεταβιομηχανικών κοινωνιών στο διάβα του συμπαρασύρει τα πάντα, επιφέροντας σημαντικές αλλαγές στη δομή και στη λειτουργία τους.

2. ΜΙΑ ΠΡΟΚΛΗΣΗ, ΜΙΑ ΕΥΚΑΙΡΙΑ, ΜΙΑ ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ

Οι πρωτόγνωρες μεταβολές που έχουν πραγματοποιηθεί στο διεθνές πολιτικό, κοινωνικό, οικονομικό και πολιτισμικό περιβάλλον, έχουν καταλυτικές επιδράσεις στο χώρο της Ευρώπης. Και τούτο διότι η Ευρώπη υπήρξε το φυτό αυθύπαρκτων πολιτισμών, μεγάλων επιστημονικών ανακαλύψεων, ρηξικέλευθων κοινωνικών ουτοπιών, ανθεκτικών θρησκευτικών δογμάτων και αιρέσεων, καθώς και πολυδύναμων πολιτικών ρευμάτων. Γι' αυτό και η ιστορία της, η οποία είναι πολυσήμαντη, είναι οργανικά συνυφασμένη με την ταυτότητά της. Αλλά και με την γεωπολιτική της θέση.

Το γεγονός αυτό έχει διαδραματίσει καθοριστικό ρόλο στις όποιες αλλαγές και εξελίξεις έχουν υπάρξει στον Ευρωπαϊκό χώρο.

Η Ευρώπη σε ολόκληρη την ιστορική της διαδρομή, έχει δείξει ότι είναι μία ήπειρος, η οποία διαπερνάται από μεγάλες αντιθέσεις. Διακρίνεται από έντονα φαινόμενα ανισομέρειας. Αλλά και χαρακτηρίζεται από μία σειρά πολλαπλών και οξυμένων προβλημάτων.

Άλλωστε στο χώρο της, δοκιμάστηκαν διαφορετικά κοινωνικά συστήματα. Συγκρούστηκαν διαμετρικά αντίθετες πολιτικές προτάσεις. Αναπτύχθηκαν αποικιοκρατικές δυνάμεις. Εμφανίστηκαν φαινόμενα ηγεμονισμού και πολιτικής επικυριαρχίας. Υπήρξαν και συνεχίζουν να υπάρχουν πολεμικές συγκρούσεις. Δόθηκαν, αλλά και εξακολουθούν να δίνονται μεγάλες μάχες για την εξασφάλιση ζωνών επιρροής. Όμως, γεγονός είναι ότι η Ευρώπη, παρά τα προβλήματα που αντιμετωπίζει, ακολουθεί μια δική της αυτόνομη πορεία, όσο και αν οι δρόμοι της είναι δύσβατοι.

Η Ευρωπαϊκή ολοκλήρωση ήταν και εξακολουθεί να είναι μια πρόκληση, μια ευκαιρία και μια προοπτική. Το όραμα της ενωμένης Ευρώπης έρχεται από πολύ μακριά και πηγαιίνει πολύ μακριά. Η αναγκαιότητα και η ανθεκτικότητά του, δεν υπαγορεύεται από κάποιες πολιτικές σκοπιμότητες. Αλλά ούτε υπαγορεύεται από τις επιδιώξεις και τα συμφέροντα ορισμένων χωρών. Αντίθετα, εκφράζει ευρύτερες κοινωνικές, οικονομικές, τεχνολογικές, πολιτικές και πολιτισμικές ανάγκες των λαών και των πολιτών της Ευρώπης.

Σήμερα, η Ευρωπαϊκή Ένωση των 15 χωρών, μετά την διεύρυνσή της με την προσχώρηση σε αυτήν της Σουηδίας, της Φινλανδίας και της Αυστρίας, αποτελεί μια νέα σταθερή και ανθεκτική πραγματικότητα. Η διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε συνδυασμό με την ενδυνάμωση της κοινωνικής της συνοχής, την ενίσχυση των αδυνάτων χωρών του Ευρωπαϊκού Νότου, καθώς και την εξασφάλιση μιας πραγματικής αλληλεγγύης, αποτελούν νέες προκλήσεις, οι οποίες σε σημαντικό βαθμό, θα κρίνουν την αξιοπιστία και την δυναμική της Ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης. Η «Συνθήκη του Μάαστριχτ», η «Λευκή Βίβλος» και η «Πράσινη Βίβλος», δεν αποτελούν προκλήσεις μόνο για την κάθε χώρα ξεχωριστά, αλλά και θα καθορίσουν το παρόν και το μέλλον της ίδιας της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Όμως οι προκλήσεις αυτές, δεν πρέπει να είναι καθόλου ανεξάρτητες από την ανάγκη οικοδόμησης της Ευρώπης των πολιτών. Μιας Ευρώπης που δεν πρέπει να συνεχίσει να στηρίζεται στις νεοφιλελεύθερες αρχές και επιδιώξεις, όπως μέχρι

σήμερα συμβαίνει. Μιας Ευρώπης που θα εμπνέεται από τα κοινωνικά οράματα και τον πολιτικό και προγραμματικό λόγο της σύγχρονης και προοδευτικής ευρωαριστεράς. Μιας Ευρώπης που οι επιλογές και οι προσανατολισμοί της δεν θα διαιρούν την κοινωνική βάση των σοσιαλιστικών κομμάτων, μεγάλα τμήματα της οποίας επιδεικνύουν μια έντονη άρνηση απέναντι στην προωθούμενη ευρωπαϊκή ολοκλήρωση. Γι' αυτό σήμερα περισσότερο από κάθε άλλη φορά, είναι απαραίτητη η διατύπωση μιας ολοκληρωμένης απάντησης εκ μέρους των σοσιαλιστών τόσο για την πορεία και τα χαρακτηριστικά της Ευρωπαϊκής ενοποίησης όσο και για οξυμένα και πολλαπλά κοινωνικά και οικονομικά προβλήματα που αντιμετωπίζει η ευρωπαϊκή ήπειρος, όπως ο εφιάλτης της ανεργίας, τα φαινόμενα κοινωνικού αποκλεισμού, η αναδιανομή του κοινωνικού πλούτου, κ.ά. Άλλωστε οι σοσιαλιστές αν θέλουν να κατακτήσουν τις κοινωνικές τους επιδιώξεις, και τους πολιτικούς τους στόχους, δεν μπορούν παρά να διαμορφώσουν πολιτικές προτάσεις οι οποίες θα έχουν υπερεθνική διάσταση. Η διάσταση αυτή είναι επιβεβλημένη λόγω της διεθνοποίησης της οικονομίας και της αγοράς. Έτσι και για την Ελλάδα, το μεγάλο ζητούμενο είναι η επαναθεμελίωση των ιδεολογικών αρχών, των πολιτικών θέσεων και των προγραμματικών προτάσεων, της ευρύτερης κεντροαριστεράς, σε μια νέα διεθνική κατεύθυνση.

3. ΤΟ ΑΙΤΗΜΑ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ Ή ΚΕΝΤΡΟΑΡΙΣΤΕΡΟΥ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΥ

Σε μια εποχή, όπου ο κόσμος όλος αλλάζει με ιλιγγιώδη ταχύτητα, η Ελλάδα παρακολουθεί αμήχανη τα όσα συμβαίνουν γύρω της. Παραμένει παγιδευμένη σε αντιλήψεις και συμπεριφορές του παρελθόντος. Εμφανίζεται ανήμπορη να ακολουθήσει μια αναγεννητική πορεία. Αλλά και ταλανίζεται από τα συσσωρευμένα προβλήματα και αδιέξοδα που δημιουργεί το πολιτικό της σύστημα, το οποίο στηρίζεται στις πελατειακές σχέσεις, σε παλαιοκομματικές πρακτικές και σε κόμματα μηχανισμούς.

Όμως η χώρα μας θα έπρεπε να συμμετέχει ενεργά στις συντελούμενες αλλαγές. Να στηρίζεται σε ένα ολοκληρωμένο σχέδιο εθνικής αναγέννησης, κοινωνικής μεταρρύθμισης και θεσμικής ανασυγκρότησης. Να διαθέτει εθνική στρατηγική για να αντιμετωπίζει τόσο τις προκλήσεις και τα προβλήματα του σήμερα όσο και τις ανάγκες που θα δημιουργούν οι επερχόμενες μεταβολές. Να πραγματοποιεί τις απαραίτητες τομές στο πελατειακό σύστημα, θέτοντας τέλος στην φαυλότητα και στην εξαχρείωση της πολιτικής και κοινωνικής μας ζωής. Να επανοικοδομεί το κοινωνικό κράτος σε νέες βάσεις. Να προωθή τη σταθεροποίηση και την ανάκαμψη της οικονομίας, ενισχύοντας την ανταγωνιστικότητά της. Να παρεμβαίνει δυναμικά στις ευρωπαϊκές εξελίξεις αντί να είναι ουραγός και να αξιοποιεί τις δυνατότητες που προσφέρουν οι νέες τεχνολογικές εξελίξεις, προετοιμαζόμενη έγκαιρα για τις μεγάλες ανακατατάξεις, που θα επιφέρει στην παραγωγική και κοινωνική δομή της χώρας, η «κοινωνία της πληροφορίας».

Γι' αυτό σήμερα η ανάγκη εκσυγχρονισμού της χώρας μας είναι ζωτικής σημασίας, αφού συνδέεται με τις δυνατότητές της να ανταποκριθεί στις προκλήσεις και στις απαιτήσεις της εποχής μας.

Για τους σοσιαλιστές, ο εκσυγχρονισμός έχει σαφείς ιδεολογικούς στόχους, συγκεκριμένο κοινωνικό περιεχόμενο και ευδιάκριτους πολιτικούς προσανατολισμούς.

Έτσι σε καμμία περίπτωση το αίτημα του εκσυγχρονισμού δεν ταυτίζεται με τον επιχειρούμενο αποχρωματισμό της πολιτικής. Ούτε συνδέεται με τις πολιτικές εξισώσεις στις οποίες καταφεύγουν ορισμένοι υποστηρίζοντας ότι δεν υπάρχουν ουσιαστικές διαφορές μεταξύ των εμφανιζόμενων ως διαζευκτικές στρατηγικές προτάσεις εξουσίας.

Για τους σοσιαλιστές το αίτημα του εκσυγχρονισμού συνδέεται με την ανάγκη ρήξης με την πελατειακή νοοτροπία, τη συντεχνιακή αντίληψη, την κλειστή κοινωνία, τον πολιτισμικό απομονωτισμό, τη συγκέντρωση και εκμετάλλευση της οικονομικής εξουσίας, την έλλειψη κοινωνικής αλληλεγγύης.

Για το ΠΑΣΟΚ το αίτημα του εκσυγχρονισμού σηματοδοτεί την ανάγκη για μια πολιτική που δεν περιορίζεται στη διαχείριση του υπάρχοντος, αλλά στοχεύει στην κοινωνική μεταβολή, στη συνεχή μεταρρύθμιση και όχι στη νομή της εξουσίας.

Γι' αυτό το λόγο το αίτημα του κοινωνικού, ή κεντροαριστερού εκσυγχρονισμού δεν είναι καθόλου αποσυνδεδεμένο από τις ιδεολογικές αρχές, τις πολιτικές θέσεις και τις προγραμματικές προτάσεις του δημοκρατικού σοσιαλισμού.

4. ΣΤΗΝ ΤΡΟΧΙΑ ΜΙΑΣ ΝΕΑΣ ΕΠΟΧΗΣ

Η οργανωτική συνδιάσκεψη του ΠΑΣΟΚ, αναμένεται να πραγματοποιηθεί σε μια ιδιαίτερα κρίσιμη περίοδο για τη χώρα, την κοινωνία, την κυβέρνηση και το κόμμα μας. Και τούτο διότι η χώρα αντιμετωπίζει πολλαπλά και οξυμένα προβλήματα. Η κοινωνία βρίσκεται στη δίνη μιας πολύπλευρης και βαθιάς κρίσης. Η κυβέρνηση εμφανίζει συμπτώματα κόπωσης και απορύθμισης. Το κόμμα ταλανίζεται από τις άγονες εσωτερικές εντάσεις και προσωπικές αντιπαραθέσεις.

Τα σημαντικά και ουσιώδη προβλήματα που αντιμετωπίζουμε ως χώρα, ως κοινωνία, ως κυβέρνηση και ως κόμμα, δεν είναι «κεραυνός εν αιθρία». Ούτε έχουν προκληθεί εξαιτίας κάποιων πρόσκαιρων δυσκολιών. Άλλα οφείλονται σε χρόνιες καθυστερήσεις και ενδογενείς αδυναμίες και ανεπάρκειες. Αναπαράγονται από την έλλειψη μακρόπνοων και ολοκληρωμένων στρατηγικών προτάσεων. Δημιουργούνται από την «κοινωνία της πελατείας», η οποία στηρίζεται σε δίκτυα διαμεσολαβητικών μηχανισμών, πελατειακών σχέσεων και ποικιλώνυμων συμφερόντων. Σχετίζονται με την απουσία ισχυρών αντιπροσωπευτικών θεσμών. Προέρχονται από τις συντεχνιακές αντιλήψεις, τις λαϊκίστικες απόψεις και παλαιοκομματικές πρακτικές. Προκαλούνται από τις πολλαπλές αντιθέσεις και τα αντιτιθέμενα συμφέροντα, που τροφοδοτεί ο κατακερματισμός του κοινωνικού ιστού.

Επίσης συνδέονται ευθέως με τον αναχρονισμό, τις αγκυλώσεις και τις στρεβλώσεις του πολιτικού και κομματικού μας συστήματος καθώς και με τα φαινόμενα της κρίσης, της αποδόμησης και της αναποτελεσματικότητας, που εμφανίζουν η πολιτική, τα κόμματα και οι αντιπροσωπευτικοί θεσμοί.

Στη δημιουργία και στη διαιώνιση των πιο πάνω προβλημάτων, σημαντικό μερίδιο ευθύνης, έχει το συνεχώς αυξανόμενο έλλειμμα ιδεών, ήθους και αξιοπιστίας που ολοένα και περισσότερο, παρουσιάζει η πολιτική ζωή. Και αυτό γιατί τα κόμματα έχουν πάψει να είναι φυτώριο νέων ιδεών. Ανακυκλώνουν τις παλιές τους προτάσεις και αντιλήψεις. Αδιαφορούν παντελώς για τα νέα ρεύματα σκέψης. Αντιμετωπίζουν με επιφύλαξη και καχυποψία, όποιο προσπαθήσει να προβάλλει κάποιες νέες ιδέες. Μάλιστα αρκετές φορές επειδή αδυνατούν να τις αποκρούσουν με επιχειρήματα και διάλογο, τις ενοχοποιούν.

Γι' αυτό εξάλλου τα κόμματα βρίσκονται σε πλήρη αναντιστοιχία με τις ανάγκες, τις απαιτήσεις και τις εξελίξεις της εποχής μας. Ενώ η πολιτική έχει χάσει την αξιακή της διάσταση καθώς και την "αθωότητα" που άλλοτε την διέκρινε. Η διαπλοκή της με το χρήμα και τα διάφορα ποικιλώνυμα συμφέροντα, έχει τραυματίσει βαριά το ήθος και την αξιοπιστία της.

Τα προβλήματα αυτά σε συνδυασμό με την κρίση, την αποδόμηση και την αναποτελεσματικότητα της πολιτικής, των κομμάτων και του πολιτικού συστήματος, συνθέτουν μία νέα πολιτική πραγματικότητα. Δημιουργούν ένα πρόσφορο έδαφος για την ανάπτυξη των φαινομένων της μεταπολιτικής. Διαμορφώνουν ένα νέο ιδεολογικό περιβάλλον. Καλλιεργούν την αντίληψη ότι όλοι το ίδιο είναι, καταλήγοντας σε αυθαίρετες πολιτικές εξισώσεις. Επιτείνουν την προσωποποίηση της πολιτικής. Εξοβελίζουν τον πολιτικό λόγο, τις ιδέες και τις απόψεις. Αποδίδουν στις διαφορετικές θέσεις, προσωπικά κίνητρα και φιλοδοξίες. Διευρύνουν το χάσμα που υπάρχει ανάμεσα στην κοινωνική και οργανωμένη βάση ενός κόμματος. Ενισχύουν τα φαινόμενα αποξένωσης, κυνισμού και αμοραλισμού στο χώρο της πολιτικής. Τροφοδοτούν τη τάση ιδιώτευσης και απομάκρυνσης των πολιτών από την πολιτική και τους κομματικούς σχηματισμούς. Ενδυναμώνουν το κλίμα απαξίωσης, δυσπιστίας και αποστροφής που σήμερα επιδεικνύουν ευρύτερα κοινωνικά στρώματα απέναντι σε οτιδήποτε έχει σχέση με την πολιτική. Θέτουν σημαντικά ερωτήματα για την δομή και την λειτουργία των κομμάτων. Αλλά και προβάλλουν την ανάγκη ανασύνθεσης, μεταρρύθμισης και εκσυγχρονισμού των κομμάτων και του πολιτικού συστήματος.

Άλλωστε σήμερα τα κόμματα με την εικόνα, τη δομή και τη λειτουργία που έχουν, σε καμία περίπτωση δεν μπορούν να εμπνεύσουν. Ούτε να διεγείρουν τους πολίτες. Γιατί είναι μηχανισμοί μιας παλαιάς "πολιτικής τάξης πραγμάτων" η οποία εμφανίζει έντονα τα σημάδια της κρίσης, της παρακμής και της ανυποληψίας.

Οι αλλαγές που καθημερινά πραγματοποιούνται στην πολιτική ζωή της χώρας μας, αποκαλύπτουν ότι βρισκόμαστε ήδη στην τροχιά μιας νέας μεταπολίτευσης. Η νέα αυτή πραγματικότητα που έχει ήδη αρχίσει να αποκρυσταλλώνει τα χαρακτηριστικά της αναμένεται να προκαλέσει βαθιές αλλαγές στην πολιτική σκηνή του τόπου.

Τα κόμματα που δεν θα επιδείξουν την απαιτούμενη προσαρμοστικότητα, δεν θα μπορέσουν να εκφράσουν τις ανάγκες και τις απαιτήσεις της νέας μεταπολίτευσης. Γι' αυτό ή θα αυτομεταρρυθμίσουν πραγματοποιώντας ουσιαστικές αλλαγές στη δομή, στη φυσιογνωμία και στον τρόπο λειτουργίας τους ή θα βυθιστούν σε μια βαθιά και ανυπέρβλητη κρίση.

Το ΠΑΣΟΚ, έχοντας να αντιμετωπίσει τέτοιου είδους προβλήματα, δεν μπορεί να αδιαφορεί, ούτε να εθελοτυφλεί προσποιούμενο ότι δεν το αφορούν. Διότι όσο παραμένει εγκλωβισμένο στο "φαύλο κύκλο" της αδράνειας, της αδιαφορίας και της προσμονής, τόσο θα γίνεται και το ίδιο οργανικό στοιχείο της βαθιάς και πολύπλευρης κρίσης που αντιμετωπίζει η παλιά "πολιτική τάξη πραγμάτων".

5. ΜΠΡΟΣΤΑ ΣΤΗΝ ΚΡΙΣΗ

Η διοργάνωση της οργανωτικής συνδιάσκεψης, μας δίνει τη δυνατότητα να συζητήσουμε σε βάθος τα προβλήματα που καλείται να αντιμετωπίσει το κόμμα μας, αλλά και να καταλήξουμε σε συγκεκριμένες αποφάσεις, ώστε το ΠΑΣΟΚ να κερδίσει το στοίχημα του με τη νέα εποχή.

Η συρρίκνωση της οργανωμένης βάσης, η αποδιάρθρωση του κομματικού ιστού, η εξασθένηση της συνεκτικότητάς του, η μείωση της ελκτικότητάς του, η απομάκρυνση από τις γραμμές του των πιο δυναμικών κοινωνικών στρωμάτων, η διεύρυνση της αναντιστοιχίας που εμφανίζει μεταξύ της οργανωμένης του δύναμης και του κοινωνικού του χώρου, η περιφρόνηση των δημοκρατικών λειτουργιών στο εσωτερικό του, η ενίσχυση των φαινομένων απολιτικοποίησης και αποϊδεολογικοποίησής του, η απαξίωση που επιδεικνύει απέναντι στις ιδέες και στις απόψεις που αναπτύσσονται στο χώρο του, η ενοχοποίηση των διαφορετικών πολιτικών θέσεων, η διαβολή των όσων τις υποστηρίζουν, η ανάπτυξη προσωποπαγών ομάδων και μηχανισμών κομματικής πελατείας καθώς και η έλλειψη μιας ολοκληρωμένης, αποτελεσματικής και συνεκτικής πολιτικής πρότασης για τη δομή και τη λειτουργία του κόμματος, αποκαλύπτουν το μέγεθος και την έκταση της κρίσης που αντιμετωπίζει το ΠΑΣΟΚ.

Τα προβλήματα αυτά, δεν αντιμετωπίζονται με γενικολογίες και βερμπαλιστικές διακηρύξεις. Ούτε με την επίκληση των ιδεολογικών μας αρχών. Η υπέρβασή τους είναι δυνατή μόνο: Όταν υπάρξει η απαιτούμενη πολιτική βούληση, όταν πάψουμε να εθελοτυφλούμε. Όταν σταματήσουμε να τα αναπαράγουμε με την πράξη και τη συμπεριφορά μας. Όταν αποβάλλουμε τη λογική της αυτοσυντήρησης πρακτικών, προσώπων και μηχανισμών. Όταν αντιταχθούμε στις ματαιοδοξίες που δημιουργεί η νομή της εξουσίας. Όταν αναζητήσουμε τις γενεσιουργίες αιτίες των προβλημάτων που μας ταλανίζουν. Όταν πραγματοποιήσουμε βαθιές αλλαγές στη φυσιογνωμία στη δομή και στη λειτουργία του κόμματος.

6. ΘΕΜΕΛΙΩΔΗ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ

Η οργανωτική συνδιάσκεψη του ΠΑΣΟΚ, μπορεί να αποτελέσει την απαρχή μιας ουσιαστικής, γόνιμης και διεισδυτικής συζήτησης για τα μείζονα και κρίσιμα προβλήματα που αντιμετωπίζει το κόμμα μας, αν δεν παγιδευτεί στις οποιοσδήποτε εσωκομματικές σκοπιμότητες και προσωπικές επιδιώξεις.

Η παγίδευσή μας σε τέτοιου είδους σκοπιμότητες και επιδιώξεις θα εκφυλίσει μια κορυφαία εσωκομματική δραστηριότητα. Θα μας στερήσει την δυνατότητα να κάνουμε ένα βήμα προς τα εμπρός. Αλλά και θα μας οδηγήσει σε επικίνδυνους ατραπούς.

Αποτελεί πλέον κοινή διαπίστωση ότι το ΠΑΣΟΚ σήμερα βρίσκεται σε μια κρίσιμη και οριακή καμπή. Γι' αυτό προβάλλει μπροστά του επιτακτικά το διαζευκτικό δίλημμα: 'Η θα χειραφετηθεί από τις επιδιώξεις και σκοπιμότητες εσωκομματικών μηχανισμών και προσώπων, πραγματοποιώντας σημαντικές αλλαγές στη φυσιογνωμία στη δομή και στη λειτουργία του! 'Η θα εισέλθει στην τροχιά της κρίσης, της συρρίκνωσης και της αποδόμησης του, ακολουθώντας ένα δρόμο που δεν θα έχει επιστροφή.

Όσο περνάει ο χρόνος και τα προβλήματα καθώς και τα αδιέξοδα θα συσσωρεύονται τόσο το παραπάνω δίλημμα θα αποκτάνε δραματικές διαστάσεις. Και τούτο διότι το ζητούμενο δεν είναι η διατήρηση και η ενίσχυση των εσωκομματικών μηχανισμών. Ούτε η συστοίχησή τους πίσω από πρόσωπα. Αλλά η ανάδειξη των προβλημάτων που αντιμετωπίζουμε, η ανάπτυξη ενός σοβαρού ουσιαστικού και ειλικρινή διαλόγου προκειμένου να τα ξεπεράσουμε, η αποσαφήνιση των διαφορετικών θέσεων και απόψεων καθώς και η καθιέρωση ενός νέου μοντέλου κομματικής λειτουργίας.

Γι' αυτό άλλωστε την περίοδο αυτή, τα ερωτήματα που ανακύπτουν και τα οποία βρίσκονται επίκεντρο του πολιτικού ενδιαφέροντος είναι: Αν το ΠΑΣΟΚ μπορέσει να διατηρήσει τον κεντρικό του ρόλο, που χρόνια τώρα έχει κατακτήσει στην πολιτική σκηνή της χώρας; Αν στο μέλλον αντιμετωπίζει προβλήματα συνοχής; Αν καταφέρει να εκφράσει τις νέες ανάγκες που δημιουργεί μια κοινωνία, η οποία συνεχώς αλλάζει; Αν το αίτημα της αναγέννησης και αναμόρφωσης του, δεν παραμένει ένας κενός πολιτικός λόγος ή απλή επιθυμία αλλά μπορέσει να πάρει σάρκα και οστά; Αν μπορέσει να προχωρήσει στην κοινωνική ανασύνθεση της κομματικής του βάσης μειώνοντας την αναντιστοιχία που παρουσιάζεται μεταξύ του οργανωμένου και του «κοινωνικού» ΠΑΣΟΚ. Αν μετά το τέλος της πρώτης μεταπολιτευτικής περιόδου, μπορέσει να εκφράσει και να υλοποιήσει την ανάγκη ανασύνθεσης του ευρύτερου κεντροαριστερού χώρου; Αν μπορέσει να μετεξελιχθεί σε ένα δημοκρατικά οργανωμένο κόμμα, όπου η πολυφωνία και ο πλουραλισμός θα είναι σεβαστές αρχές και η ανοχή απέναντι στις διαφορετικές απόψεις, δεν θα είναι " είδος εν ανεπαρκεία".

Τα ερωτήματα αυτά είναι θεμελιώδους σημασίας, γιατί συνδέονται με το παρόν και το μέλλον του ΠΑΣΟΚ αλλά και της ευρύτερης κεντροαριστεράς.

Τα παραπάνω ερωτήματα, δεν καταδεικνύουν τίποτε άλλο, από το να επισημαίνουν την ανάγκη να συζητήσουμε και να επιλύσουμε τα ζωτικά μας προβλήματα, αντί να προτάσσουμε σε αυτά τις όποιες προσωπικές φιλοδοξίες ή εσωκομματικές σκοπιμότητες και επιδιώξεις, αναπτύσσονται στο χώρο του κόμματός μας.

Έχει πλέον σαφές ότι το ΠΑΣΟΚ έχει ανάγκη μία ουσιαστική, σοβαρή και κορυφαία εσωκομματική διαδικασία, όπου θα εξετασθούν σε βάθος τα σημαντικά και χρόνια προβλήματα που αντιμετωπίζει. Θα αναζητηθούν οι αιτίες που τα προκάλεσαν. Θα διερευνηθούν όλες οι παράμετροί τους. Θα κατατεθούν όλες οι θέσεις και οι απόψεις που υπάρχουν στο εσωτερικό του κόμματος. Θα αναδειχθούν οι διαφορετικές γνώμες. Θα αναζητηθούν τα σημεία σύγκλισης. Και θα υιοθετηθούν όλες εκείνες οι προτάσεις που είναι απαραίτητες, προκειμένου να υπερβούμε τα προβλήματα, τις δυσλειτουργίες, τις ανεπάρκειες και τις καθυστερήσεις που εμφανίζει ο κομματικός μας χώρος.

Έτσι στο επίκεντρο της οργανωτικής συνδιάσκεψης, είναι ζωτική ανάγκη να βρεθούν τα θέματα της δομής και της λειτουργίας του ΠΑΣΟΚ. Γι' αυτό βασική μας επιδίωξη πρέπει να είναι η επαναδιατύπωση μιας συνολικής πρότασης για τις μορφές συγκρότησης και τους τρόπους δράσης του.

7. ΟΙ ΠΕΝΤΕ ΜΕΓΑΛΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Η εξασφάλιση μιας νέας ολοκληρωμένης, αποτελεσματικής, συνεκτικής και σύγχρονης πολιτικής πρότασης για τη δομή και λειτουργία του κόμματος, προϋποθέτει την καθιέρωση νέων μορφών οργάνωσης και δράσης, την κατοχύρωση της δημοκρατικής του συγκρότησης και λειτουργίας, την υπέρβαση του συγκεντρωτισμού και των υπερεξουσιών της κορυφής, την ενίσχυση του ρόλου και της συμμετοχής των μελών και των πολιτών στην εσωτερική του λειτουργία, την αποδοχή των διαφορετικών απόψεων και των ρευμάτων σκέψης, τη σύνδεσή του με ευρύτερες κατηγορίες πολιτών καθώς και την κατάκτηση της αξιοκρατίας, της συλλογικότητας, της αλληλεγγύης και της συντροφικότητας μεταξύ των μελών και των στελεχών του.

Είναι πλέον εμφανές ότι η σημερινή δομή και λειτουργία του ΠΑΣΟΚ, δεν ανταποκρίνονται στις ανάγκες και στις απαιτήσεις της εποχής μας. Ούτε μπορούν να υπηρετήσουν το αίτημα του εκσυγχρονισμού, της αναμόρφωσης και της ανασύστασης του κόμματος.

Διότι είναι ένα κόμμα που έχει αποξενωθεί από τα μέλη και τους φίλους του, που έχει συρρικνωθεί η οργανωμένη του βάση, που έχει υποβαθμίσει τη λειτουργία και το ρόλο των οργανώσεών του, που στηρίζεται στον συγκεντρωτισμό και στις υπέρμετρες εξουσίες της κορυφής, που περιφρονεί τις δημοκρατικές διαδικασίες, που αδιαφορεί για τις αλλαγές οι οποίες καθημερινά συντελούνται στο κοινωνικό και ιδεολογικό του περιβάλλον, που ενοχοποιεί τις διαφορετικές απόψεις, που έχει μετατραπεί σε ένα μηχανισμό πολιτικής πελατείας, που είναι δομημένο στη βάση προσωπικών επιδιώξεων και συμφερόντων.

Γι' αυτό το ΠΑΣΟΚ, χρειάζεται τολμηρές, ρηξικέλευθες και ανατρεπτικές αλλαγές, στη δομή και στη λειτουργία του, που θα ισοδυναμούν με την αναγέννηση, την ανασύσταση, την επανοικοδόμηση και την επανίδρυσή του. Έτσι κεντρικός μας στόχος πρέπει να είναι η «αλλαγή εκ βάθρων». Ένας στόχος που μπορεί να συμπυκνωθεί στο σύνθημα «όλα πρέπει να αλλάξουν».

Στην κατεύθυνση αυτή, είναι απαραίτητο να υπάρξει ένα ολοκληρωμένο σχέδιο μεταρρύθμισης και αναμόρφωσης του ΠΑΣΟΚ. Ένα σχέδιο που θα στηρίζεται στην αποτίμηση των βασικών αιτιών που μας οδήγησαν στη σημερινή κρίση αλλά και θα είναι το απαύγασμα μιας νέας πρότασης για την οργανωτική δομή και λειτουργία του κόμματός μας. Ένα τέτοιο σχέδιο δεν μπορεί παρά να διακρίνεται για τους σαφείς στόχους και τις συγκεκριμένες επιδιώξεις του. Γιατί μόνο έτσι, θα μπορέσουμε να αντιμετωπίσουμε επαρκώς τα ουσιαστά και ζωτικά προβλήματα, με τα οποία το ΠΑΣΟΚ βρίσκεται αντιμέτωπο, αλλά και να προχωρήσουμε σε όλες εκείνες τις αλλαγές που είναι απαραίτητες, προκειμένου το κόμμα μας να ανταποκριθεί στις νέες ανάγκες και απαιτήσεις.

Έτσι λοιπόν για το ΠΑΣΟΚ, είναι αδήριτη ανάγκη:

- A. Η ανασύνθεση της οργανωτικής του δομής.**
- B. Η αναβάθμιση των οργανώσεων και των λειτουργιών τους.**
- Γ. Η καθιέρωση νέων μορφών συγκρότησης και δράσης του.**
- Δ. Η εξασφάλιση ουσιαστικών και γόνιμων σχέσεων του, με τους πολίτες, την κοινωνία, τους αντιπροσωπευτικούς θεσμούς, τους κοινωνικούς φορείς και τα ριζοσπαστικά κινήματα.**
- Ε. Η κατοχύρωση κανόνων για την παραγωγή, τη διαμόρφωση και την επεξεργασία της πολιτικής του αλλά και τη λειτουργία του κόμματος.**

— Οι παραπάνω στόχοι και επιδιώξεις, αν υλοποιηθούν, θα δώσουν μια νέα δυναμική στο ΠΑΣΟΚ και θα δημιουργήσουν τις προϋποθέσεις για την αναμόρφωσή του.

— Αν πράγματι θέλουμε η οργανωτική συνδιάσκεψη, να έχει κάποιο ουσιαστικό περιεχόμενο, δεν μπορούμε παρά να συμφωνήσουμε στην ανάγκη να υπάρξουν ριζοσπαστικές και καινοτόμες αλλαγές στη δομή και στη λειτουργία του ΠΑΣΟΚ. Διότι οι πολιτικές και οργανωτικές του ανάγκες, δεν αντιμετωπίζονται με κάποιες ανώφελες κομματικές φιέστες και εργασιοθεραπείες ή διαδικασίες εκτόνωσης. Αλλά ούτε με ατέρμονες συζητήσεις οι οποίες συνήθως καταλήγουν σε γενικότητες, σε βερμπαλιστικές διακηρύξεις και αοριστολογίες. Άλλωστε έχουμε πλούσιες εμπειρίες από τέτοιου είδους λειτουργίες στο απώτερο και πρόσφατο παρελθόν.

— Γι' αυτό η κατάκτηση των πιο πάνω στόχων και επιδιώξεων, είναι περισσότερο από απαραίτητη, αφού θα μας επιτρέψει να ακολουθήσουμε νέους δρόμους αλλά και να συνθέσουμε και να σφυρηλατήσουμε την ενότητά μας, πάνω σε μια καινούργια βάση. Μια ενότητα που θα είναι συνυφασμένη με την προοπτική, τη φυσιογνωμία και το μέλλον του ΠΑΣΟΚ αλλά και της ευρύτερης κεντροαριστεράς.

A. Η ΑΝΑΣΥΝΘΕΣΗ ΤΗΣ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗΣ ΔΟΜΗΣ ΤΟΥ ΠΑΣΟΚ

Την αναγκαιότητα ανασύνθεσης της οργανωτικής δομής του ΠΑΣΟΚ, υπαγορεύουν τόσο τα οξυμένα και πολλαπλά προβλήματα που αντιμετωπίζουμε ως κόμμα όσο και οι αυξημένες ανάγκες καθώς και τα νέα δεδομένα, που δημιουργεί η περίοδος την οποία διανύουμε. Γι' αυτό το αίτημα της ανασύνθεσης του κόμματος μας, δεν περιορίζεται σε κάποιες μικρές οργανωτίστικες διευθετήσεις. Ούτε εξαντλείται στην υπέρβαση των δυσλειτουργιών που εμφανίζει η οργάνωση του ΠΑΣΟΚ.

Αντίθετα οι στόχοι του εγχειρήματος αυτού είναι ευρύτεροι και ουσιαστικότεροι. Και τούτο διότι συνδέονται ευθέως με την ανάγκη αναγέννησης και ανασύστασης του κόμματος, με την περιφερειακή του διάρθρωση, με την αποκέντρωση των λειτουργιών του, με την προσπάθεια σύνδεσής του με ευρύτερες κατηγορίες πολιτών, με την όσο γίνεται πληρέστερη κάλυψη των πολιτικών και οργανωτικών αναγκών του.

Η κατάκτηση των παραπάνω στόχων, είναι εφικτή, μόνο όταν διαμορφώσουμε ένα νέο οργανωτικό μοντέλο, το οποίο θα διακρίνεται για την αποτελεσματικότητά του, τη δημοκρατική του λειτουργία και την κατάλληλη διάρθρωση του.

Το νέο οργανωτικό μοντέλο του ΠΑΣΟΚ πρέπει να στηρίζεται στην περιφερειακή και διοικητική διαίρεση της χώρας (Συμβούλιο Περιοχής - Νομός - Περιφέρεια). Γι' αυτό πιστεύουμε ότι είναι απαραίτητο:

1. Συνένωση Τοπικών Οργανώσεων

Οι υπάρχουσες Τοπικές Οργανώσεις συνενούνται, ώστε να υπάρχει μια πρωτοβάθμια οργάνωση βάσης ανά Δήμο. Στους μεγάλους Δήμους (Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Πειραιά) μπορεί να υπάρχει μια οργάνωση ανά Δημοτικό Διαμέρισμα.

2. Κοινωνική διεύρυνση των Νομαρχιακών Επιτροπών - Τομεακών και Επαρχιακών Γραφείων

Η σύνθεση των Νομαρχιακών Επιτροπών, των Τομεακών και Επαρχιακών γραφείων διευρύνεται με μέλη που είναι καταξιωμένα στην τοπική κοινωνία, στον εργασιακό και κοινωνικό τους χώρο, αλλά και έχουν μια πλατιά απήχηση στον ευρύτερο δημοκρατικό και προοδευτικό χώρο. Η συμμετοχή τους, στα όργανα αυτά γίνεται με τη διαδικασία ψηφοφορίας από τη Νομαρχιακή Συνέλευση και μπορεί να φτάσει μέχρι το ποσοστό του 25% της δύναμης των οργάνων. Επίσης οι Ν.Ε. πρέπει να λειτουργούν με βάση το μοντέλο που παρακάτω προτείνεται για την Κ.Ε. του κόμματος. Τέλος τα Επαρχιακά Γραφεία αναδιατάσσονται με βάση τα Συμβούλια Περιοχής τα οποία θεσμοθετούνται στα πλαίσια της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης.

3. Συγκρότηση Περιφερειακών Επιτροπών

Σε κάθε περιφέρεια της χώρας συγκροτούνται Περιφερειακές Επιτροπές (Π.Ε.), οι οποίες εκλέγονται με άμεση ψηφοφορία από τις Περιφερειακές Συνελεύσεις. Οι Π.Ε. που είναι επταμελείς ή εννιάμελείς, είναι όργανα πολιτικού, προγραμματικού και αναπτυξιακού σχεδιασμού και έχουν ουσιαστικές αρμοδιότητες.

4. Αναβάθμιση της Κεντρικής Επιτροπής

Σήμερα η λειτουργία της Κεντρικής Επιτροπής του ΠΑΣΟΚ, περιορίζεται στην καταγραφή των απόψεων των μελών της, για τις τρέχουσες πολιτικές εξελίξεις. Μάλιστα η καταγραφή αυτή, γίνεται με αφορμή την πολιτική εισήγηση του Προέδρου και του Εκτελεστικού Γραφείου. Ενώ οι αποφάσεις που παίρνει είναι γενικές και αόριστες. Αποφάσεις οι οποίες συνήθως δεν έχουν καμμία πολιτική σημασία. Έτσι η Κεντρική Επιτροπή που συγκαλείται σε άτακτα και αραιά χρονικά διαστήματα, παρακολουθεί απλώς τα τεκταινόμενα στην πολιτική, κοινωνική και οικονομική ζωή του τόπου, χωρίς να έχει τη δυνατότητα να παρεμβαίνει ή να διατυπώνει κάποια γνώμη.

Η Κ.Ε., η οποία είναι το ανώτατο όργανο του κόμματος μεταξύ δύο συνεδρίων, είναι ανάγκη να αναβαθμιστεί ουσιαστικά και να αποκτήσει μια άλλη οργάνωση, λειτουργία και ρόλο. Αυτό σημαίνει ότι πρέπει να λειτουργήσει ως όργανο Στρατηγικού και Πολιτικού Σχεδιασμού. Να επεξεργάζεται δηλαδή την πολιτική μας. Να διαμορφώνει τις θέσεις του κόμματος για διάφορα σημαντικά θέματα. Να λειτουργεί ως χώρος παραγωγής πολιτικής, ιδεών και προτάσεων. Να εξετάζει σε ειδικές συνόδους επί μέρους θέματα. Να παρακολουθεί την πορεία του κυβερνητικού έργου, όταν το κόμμα μας έχει την ευθύνη διακυβέρνησης της χώρας. Να έχει την τελική ευθύνη για όλες τις κρίσιμες και σημαντικές πολιτικές αποφάσεις και επιλογές του κόμματος.

Όμως για να λειτουργήσει η Κ.Ε. ως όργανο Στρατηγικού και Πολιτικού Σχεδιασμού, απαιτείται ένα στοιχειώδες μοντέλο οργάνωσης της. Έτσι στα πλαίσια της Κ.Ε. είναι απαραίτητο να θεσμοθετηθούν μόνιμες επιτροπές ή τομείς που θα έχουν συγκεκριμένο αντικείμενο και θέμα. Οι Επιτροπές αυτές θα είναι όσες και οι Μόνιμες Κοινοβουλευτικές Επιτροπές και θα έχουν ως αντικείμενο εργασίας και δράσης, το αντικείμενο των αντίστοιχων Κοινοβουλευτικών Επιτροπών. Στις παραπάνω Επιτροπές θα συμμετέχουν όλα τα μέλη της Κ.Ε., βουλευτές, κυβερνητικά και κοινωνικά στελέχη καθώς και διάφοροι επιστήμονες. Επίσης η κάθε επιτροπή θα διαθέτει οργανωμένη γραμματεία, θα έχει συνεχείς επαφές και συζητήσεις με κοινωνικούς φορείς, θα συνέρχεται σε τακτική συνεδρίαση μια φορά το μήνα. Θα εξετάζει συγκεκριμένα θέματα και θα καταλήγει σε αποφάσεις. Θα διατηρεί φακέλλους κατά κύκλους θεμάτων. Βασικός τους στόχος θα είναι η παραγωγή, η διαμόρφωση και η επεξεργασία της πολιτικής μας κατά τομέα. Η τεκμηρίωση, ο προγραμματισμός και η αξιολόγηση των ακολουθούμενων επιλογών.

Επίσης στη σύνθεση της Κ.Ε. πρέπει να εξασφαλίζεται η συμμετοχή μελών από την περιφέρεια, τον απόδημο ελληνισμό καθώς και γυναικών.

Τέλος, οι τομείς παραγωγής πολιτικής του Ε.Γ., που έχουν σχεδιαστεί αλλά δεν έχουν λειτουργήσει θα πρέπει να καταργηθούν.

5. Ουσιαστικοποίηση της Κοινοβουλευτικής ομάδας.

Ο ρόλος και η λειτουργία της Κ.Ο., έχουν υποβαθμιστεί πλήρως. Ενώ η αντίληψη του συγκεντρωτισμού, διαπνέει την όλη οργάνωση και δραστηριότητά της. Επειδή η Κ.Ο. είναι όργανο του κόμματος, ο τρόπος λειτουργίας της, είναι φυσικό να έχει καθοριστική επίδραση στη διαμόρφωση και εφαρμογή της πολιτικής του. Γι' αυτό

χρειάζεται να υιοθετηθούν άλλοι κανόνες όσον αφορά τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της.

Στην όλη οργάνωση και λειτουργία της Κοινοβουλευτικής Ομάδας τον καθοριστικό λόγο οφείλει να έχει το εκλεγόμενο από αυτήν Προεδρείο της. Αυτό θα πρέπει να κρίνει και να αποφασίζει με βάση τον κανονισμό λειτουργίας της, για όλα τα θέματα που την αφορούν, εκτός αν η αρμοδιότητα ανήκει στο σύνολο της Κοινοβουλευτικής Ομάδας. Στην Κοινοβουλευτική Ομάδα ανήκει η επιλογή των κοινοβουλευτικών εκπροσώπων καθώς και η επιλογή των υποψηφίων για τη θέση των Προέδρων των Διαρκών Κοινοβουλευτικών Επιτροπών. Η καλύτερη σύνδεση της Κοινοβουλευτικής Ομάδας με το Ε.Γ., μπορεί να επιτευχθεί με την κάλυψη μιας θέσης στο Προεδρείο από μέλος του Ε.Γ., το οποίο εκλέγεται από την Κοινοβουλευτική Ομάδα.

6. Εξασφάλιση Ενιαίου Κέντρου Πολιτικής Διεύθυνσης και άσκησης πολιτικής

Σήμερα περισσότερο από κάθε άλλη φορά, το ΠΑΣΟΚ έχει ανάγκη την ύπαρξη ενός ενιαίου κέντρου πολιτικής Διεύθυνσης αλλά και διαμόρφωσης, εφαρμογής και υλοποίησης της πολιτικής του.

Τα προβλήματα που αντιμετωπίζει το εκτελεστικό Γραφείο δεν ξεπεράστηκαν με τις νέες ρυθμίσεις που πρόσφατα πραγματοποιήσαμε στο καταστατικό μας. Τα προβλήματα αυτά, δεν είναι οργανωτικά αλλά είναι κατ' εξοχήν πολιτικά. Γι' αυτό δεν πρόκειται να λυθούν όσο δεν υπάρχει η απαιτούμενη πολιτική βούληση το Ε.Γ. να είναι το αποφασιστικό πολιτικό όργανο. Να διατηρεί στενή σύνδεση και συνεργασία με τον Πρόεδρο. Αλλά και να μην υποβαθμίζεται από κάποιες άλλες παράλληλες και στην πράξη υπέρμετρες του Ε.Γ. εξουσίες.

Το Ε.Γ. πρέπει μαζί με τον Πρόεδρο, να σχεδιάζει τις πολιτικές παρεμβάσεις του κόμματος, υλοποιώντας σχετικές αποφάσεις της Κ.Ε. Να αναπτύσσει πολιτικές πρωτοβουλίες. Να παρακολουθεί την πορεία του κυβερνητικού έργου. Να συμμετέχει ουσιαστικά στην εσωτερική λειτουργία του κόμματος. Να αποτελεί το κορυφαίο όργανο άσκησης της πολιτικής μας.

7. Επανεξέταση των σχέσεων του κόμματος με τη Νεολαία ΠΑΣΟΚ

Οι σχέσεις τους κόμματος μας με τη νέα γενιά, είναι ένα θέμα μείζονος πολιτικής σημασίας.

Το ΠΑΣΟΚ ενώ για πολλά χρόνια είχε μια ιδιαίτερα αυξημένη επιρροή στους νέους και στις νέες, την τελευταία περίοδο η επιρροή του αυτή έχει αισθητά υποχωρήσει. Η μείωση της επιρροής μας στο χώρο της νέας γενιάς συνδέεται τόσο με την γενικότερη πολιτική του κόμματος όσο και με τις μορφές οργάνωσης και δράσης της νεολαίας ΠΑΣΟΚ.

Η αποδέσμευση της Νεολαίας του κόμματος από τις οργανωτικές λειτουργίες του ΠΑΣΟΚ, με τον τρόπο που έγινε, δεν απέδωσε τα προσδοκώμενα αποτελέσματα. Αλλά ούτε και συνέβαλε στην υπέρβαση των προβλημάτων που αντιμετωπίζουμε στο χώρο της νέας γενιάς. Γι' αυτό το ΠΑΣΟΚ και η νεολαία του θα πρέπει να επανεξετάσουν σε βάθος τις σχέσεις της νέας γενιάς με την πολιτική, τα κόμματα και το πολιτικό σύστημα.

8. Θεσμοθέτηση ενός νέου οργανωτικού μοντέλου στην Αττική

Η οργανωτική δομή που έχει το ΠΑΣΟΚ στο χώρο του Λεκανοπεδίου Αττικής, δεν ανταποκρίνεται στις πολιτικές και οργανωτικές ανάγκες του κόμματός μας. Αλλά ούτε βρίσκεται σε αντιστοιχία με την διοικητική και περιφερειακή διάρθρωση της χώρας.

Ο κατακερματισμός των κομματικών μας δυνάμεων, η υπολειτουργία των οργανώσεων, η απομάκρυνση από τις γραμμές τους αξιόλογων στελεχών, η έλλειψη στοιχειωδών σχέσεων της οργάνωσης με τις τοπικές κοινωνίες, η παντελής απουσία του πολιτικού λόγου καθώς και του κοινωνικού μας χώρου, καθιστούν απαραίτητη την επανεξέταση της οργανωτικής δομής που θα έχει το ΠΑΣΟΚ στην περιοχή του Λεκανοπεδίου.

Στην κατεύθυνση αυτή θα ήταν χρήσιμο να υπάρξει μια ειδική σύνοδος της Κ.Ε. αντικείμενο της οποίας θα ήταν η αναζήτηση ενός νέου οργανωτικού μοντέλου στο χώρο του Λεκανοπέδιο. Μάλιστα στη σύνοδο αυτή, θα μπορούσαν να συμμετάσχουν οι γραμματείες των Νομαρχιακών Επιτροπών και των Τομεακών Επιτροπών της Αττικής.

Σε μια τέτοια διαδικασία θα έχουμε την δυνατότητα να συζητήσουμε επαρκώς τα οργανωτικά προβλήματα που αντιμετωπίζει το κόμμα μας στο Λεκανοπέδιο αλλά και να καταλήξουμε σε συγκεκριμένες αποφάσεις όσον αφορά τη νέα οργανωτική μας δομή. Γι' αυτό το ζητούμενο δεν είναι η διευθέτηση κάποιων οργανωτικών δυσλειτουργιών ή ρυθμίσεων αλλά η θεσμοθέτηση ενός νέου μοντέλου το οποίο θα ανταποκρίνεται σε αντιστοιχία με την Περιφερειακή και Νομαρχιακή διάρθρωση του Λεκανοπεδίου της Αττικής.

9. Επανεξέταση του ρόλου και της λειτουργίας των Οργανώσεων Χώρων Δουλειάς

Η μέχρι σήμερα λειτουργία των οργανώσεων χώρων δουλειάς (Ο.Χ.Δ.) έχει αναδείξει μια σειρά κρίσιμων και ουσιαστικών προβλημάτων. Μάλιστα πολλά απ' αυτά συνδέονται ευθέως με τις πελατειακές σχέσεις και εξαρτήσεις που δημιουργούνται στους χώρους εργασίας. Γι' αυτό είναι απαραίτητη η επανεξέταση του ρόλου και της λειτουργίας τους. Η διερεύνηση των δυνατοτήτων παρέμβασής μας στους εργασιακούς χώρους καθώς και η εξέταση των τρόπων αξιοποίησης των στελεχών και των μελών μας που συμμετέχουν στους χώρους αυτούς.

B. Η ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΩΝ ΤΟΥΣ

Την περίοδο αυτή, που αμφισβητείται η αναγκαιότητα της πολιτικής ένταξης και ενισχύεται η τάση της απαξίωσης την οποία επιδεικνύει μια μεγάλη κατηγορία πολιτών απέναντι στην πολιτική και στα κόμματα, η αναβάθμιση των οργανώσεων βάσης του ΠΑΣΟΚ, αναδεικνύεται σ' ένα αίτημα ζωτικής προτεραιότητας.

Η πλήρης εγκατάλειψη τους, η υποβάθμιση του πολιτικού και κοινωνικού τους ρόλου, η αποσύνδεση τους από το αποκαλούμενο «κοινωνικό» ΠΑΣΟΚ, η αδυναμία παρέμβασης τους στις διεργασίες και ανακατατάξεις που αναπτύσσονται στο εσωτερικό του κόμματος, η παγίδευση τους σε προσωποπαγείς μηχανισμούς κομματικής πελατείας, καθώς και η εμφάνιση στις γραμμές τους φαινομένων απολιτικότητας, δεν κάνουν τίποτε άλλο από το να καταδεικνύουν την ανάγκη ανασύνθεσης και αναβάθμισής τους.

Αν δεν υπάρξουν συγκεκριμένα βήματα σε αυτή την κατεύθυνση, τότε πρέπει να θεωρείται βέβαια η πλήρης αποσύνθεση, απονεύρωση ακόμη και διάλυση των οργανώσεων βάσης του κόμματος μας. Γι' αυτό χρειάζεται:

1. Αναπροσανατολισμός των οργανώσεων και σύνδεσή τους με την κοινωνία

Οι σημερινές κομματικές οργανώσεις, είναι προσανατολισμένες στη νομή της εξουσίας, στις εσωκομματικές διαμάχες και αντιπαλότητες, στη διεκπεραίωση κάποιων τρεχουσών κομματικών υποχρεώσεων.

Το αποτέλεσμα είναι η εκτροπή των οργανώσεων από τους στόχους και τις επιδιώξεις, που πρέπει να διέπουν τη λειτουργία τους, η αφυδάτωση του πολιτικού και κοινωνικού τους λόγου, καθώς και η αποξένωση τους από το ευρύτερο κοινωνικό και ιδεολογικό περιβάλλον. Γι' αυτό είναι επιβεβλημένος ο αναπροσανατολισμός τους.

Οι οργανώσεις είναι ανάγκη να μετατραπούν σε οργανώσεις πολιτών, που να είναι συνδεδεμένες με την κοινωνία, σε οργανώσεις σκεπτόμενων, ενεργών και χειραφετημένων πολιτών. Οι ενεργοί πολίτες, οι πολίτες που συναισθάνονται τα κοινωνικά προβλήματα, που αγωνιούν για την πορεία και το μέλλον της χώρας και του ευρύτερου προοδευτικού χώρου, που αντιλαμβάνονται την ανάγκη ενεργούς συμμετοχής και που διακατέχονται από το αίσθημα ευθύνης, έχουν σήμερα αποστασιοποιηθεί.

Αυτούς τους πολίτες, πρέπει να τους εμπνεύσουμε, να τους συνεγείρουμε, να τους κινητοποιήσουμε, να τους εντάξουμε στις δικές μας προσπάθειες, για την αναγέννηση και ανασύσταση του κόμματός μας.

Η αναβάθμιση των λειτουργιών της οργάνωσης, η δημιουργία οργανώσεων βάσης ειδικών στόχων (επιστημονικών, τοπικών, πολιτιστικών, οικολογικών κ.α.) και η σύνδεσή τους με κοινωνικές οργανώσεις και ριζοσπαστικά κινήματα, θα είναι αναμφίβολα κάποια ουσιαστικά βήματα για την εξασφάλιση των παραπάνω στόχων.

2. Διαφορετική η διάσταση της ιδιότητας του μέλους

Σήμερα η ιδιότητα του κομματικού μέλους, αντιμετωπίζεται από τους περισσότερους πολίτες, με επιφύλαξη, αδιαφορία και αποστροφή. Και τούτο γιατί στερείται ουσιαστικού περιεχομένου αλλά και γιατί αμφισβητείται η χρησιμότητα της. Αυτό άλλωστε καταδεικνύουν ο μεγάλος αριθμός αδρανοποιηθέντων και αποστασιοποιηθέντων μελών καθώς και η συνεχιζόμενη αιμορραγία των κομματικών οργανώσεων.

Η αναστροφή της πραγματικότητας αυτής, μπορεί να επιτευχθεί μόνο όταν μαζί με τις γενικότερες αλλαγές στην πολιτική ζωή, η ιδιότητα του μέλους αποκτήσει μια άλλη διάσταση. Η ιδιότητα του μέλους πρέπει να συνδέεται με ιδέες, αξίες και κοινωνικά οράματα. Αλλά και να συνοδεύεται με υποχρεώσεις και δικαιώματα.

Επίσης θα πρέπει να διακρίνεται από ένα πλαίσιο κανόνων όπου το κομματικό μέλος θα μπορεί: Να παράγει ιδέες και πολιτική. Να συνδιαμορφώνει θέσεις, να συναποφασίζει. Να έχει ελευθερία γνώμης και δυνατότητα διατύπωσης.

Τέτοιοι κανόνες μπορούν να εξασφαλιστούν μέσα από ειδικές διαδικασίες άσκησης και ανάπτυξης της δημοκρατίας στη βάση. Η αλλαγή στον τρόπο λειτουργίας μας είναι ζήτημα πολιτικής βούλησης και απόφασης και όχι αδυναμία εξεύρεσης πρακτικών λύσεων.

3. Ποιότητα και αναπαραγωγή στελεχών

Η ανάπτυξη επιμορφωτικών δραστηριοτήτων που σκοπό θα έχουν την κάλυψη των πολιτικών, ιδεολογικών, θεωρητικών και μορφωτικών αναγκών των μελών και των στελεχών του κόμματος, είναι επιβεβλημένη. Γι' αυτό βασική μας επιδίωξη πρέπει να είναι η συνεχής ενημέρωση και επιμόρφωση των μελών και των στελεχών μας, η βελτίωση του πολιτικού και μορφωτικού τους επιπέδου, η ανάπτυξη της κριτικής τους σκέψης, η σύνδεση τους με τα νέα ρεύματα ιδεών και σκέψης.

Σ' ένα κόμμα που θέλει να επηρεάζει τις πολιτικές και κοινωνικές εξελίξεις, να βρίσκεται στην πρωτοπορία, να είναι δημιουργικά παρόν στην πολιτική σκηνή, είναι περισσότερο από προφανής η σημασία του ανθρώπινου δυναμικού και η ανάγκη επιμόρφωσης του. Άλλωστε κανένα κοινωνικό σύστημα ή υποσύστημα όπως το πολιτικό κόμμα, δεν μπορεί να επιβιώσει μέσα στο χρόνο, αν προηγουμένως δεν μεριμνήσει την αναπαραγωγή του στελεχικού του δυναμικού.

Γ. ΚΑΘΙΕΡΩΣΗ ΝΕΩΝ ΜΟΡΦΩΝ ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΗΣ

Η αδυναμία των οργανώσεων βάσης να συνδεθούν με τις ευρύτερες κατηγορίες πολιτών οι οποίες αποτελούν την εκλογική βάση και τον κοινωνικό χώρο του κόμματος μας, γίνεται ολοένα και περισσότερο μεγαλύτερη. Μια αδυναμία που διευρύνει συνεχώς το χάσμα μεταξύ του οργανωμένου και «κοινωνικού» ΠΑΣΟΚ, με τελικό αποτέλεσμα τη συρρίκνωση και περιθωριοποίηση της οργανωμένης μας βάσης.

Η εξεύρεση και καθιέρωση νέων μορφών συγκρότησης και δράσης, είναι απαραίτητες προκειμένου να ξεπεραστούν τα σημερινά προβλήματα. Να εμπεδώσουμε μια νέα δυναμική σχέση με τον ευρύτερο κοινωνικό μας χώρο. Να διευρύνουμε την οργανωμένη μας δύναμη. Να επανοικοδομήσουμε μόνιμες, ουσιαστικές και γόνιμες σχέσεις με τους πολίτες που πιστεύουν στις αρχές, στις ιδέες και στις θέσεις του ΠΑΣΟΚ. Στην κατεύθυνση αυτή θα είναι χρήσιμη η:

1. Θεσμοθέτηση της ιδιότητας των «φίλων του ΠΑΣΟΚ»

Την ιδιότητα αυτή μπορεί να έχουν όσοι πολίτες είναι φίλα προσκείμενοι στο χώρο του ΠΑΣΟΚ και δεν επιθυμούν να οργανωθούν πλήρως σε αυτό. Η θεσμοθέτηση της ιδιότητας των «φίλων του ΠΑΣΟΚ» μπορεί να συμβάλλει στην υπέρβαση των προβλημάτων που αντιμετωπίζουμε. Να προωθήσει την κοινωνική ανασύνθεση του κόμματός μας. Να δημιουργήσει διαύλους επικοινωνίας με την εκλογική βάση. Να καλλιεργήσει ένα κλίμα εμπιστοσύνης μεταξύ της οργανωμένης μας δύναμης και του κοινωνικού μας χώρου. Οι «φίλοι του ΠΑΣΟΚ» θα πρέπει να συμμετέχουν στις διαδικασίες της οργάνωσης καθώς και στη λήψη αποφάσεων με συμβουλευτική γνώμη. Ενώ αποφασιστική γνώμη θα έχουν στις προκριματικές εκλογές για την ανάδειξη υποψηφίων Δημάρχων, Βουλευτών, Νομαρχών, όπως και στη λήψη αποφάσεων για τοπικά προβλήματα.

2. Δημιουργία Θεματικών Οργανώσεων ή Οργανώσεων Ειδικών Στόχων

Η δημιουργία θεματικών οργανώσεων βάσης, θα αναζωογονήσει το κόμμα μας, με δυνάμεις που έχουν επιδείξει ενδιαφέρον και ιδιαίτερη ευαισθησία για θέματα τα οποία έχουν οικουμενική διάσταση και αφορούν ευρύτερες κοινωνικές κατηγορίες πολιτών. Τέτοια θέματα είναι η ευαισθητοποίηση και προστασία του καταναλωτή, η οικολογία, η προστασία του περιβάλλοντος, η πολιτιστική δημιουργία κ.ά. Άλλωστε το εγχείρημα αυτό έχει με επιτυχία πραγματοποιηθεί σε αρκετά ευρωπαϊκά σοσιαλιστικά κόμματα.

Έτσι σε κάθε Δήμο θα μπορούν τριάντα πολίτες μέλη ή μη μέλη του κόμματος, να συγκροτούν οργάνωση βάσης ειδικών στόχων ή θεμάτων.

Δ. ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΓΟΝΙΜΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΜΕ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Η μέχρι σήμερα λειτουργία του ΠΑΣΟΚ, στηρίχτηκε στις αρχές και στο πρότυπο του δημοκρατικού συγκεντρωτισμού. Στηρίχτηκε δηλαδή στην απόλυτη σχεδόν εξουσία της ηγεσίας και στο μη αμφισβητούμενο δικαίωμά της να παίρνει τις κρίσιμες αποφάσεις εν ονόματι της ενότητας, της αποτελεσματικότητας και της ιδεολογικής καθαρότητας.

Έχει γίνει πλέον σαφές ότι το μοντέλο αυτό λειτουργεί αρνητικά. Διότι συνήθως αδιαφορεί για τις επιλογές και τις προτιμήσεις της βάσης. Περιφρονεί τις διαφορετικές απόψεις. Επιβάλλει τη συμμόρφωση. Οδηγεί στην αδιαφορία. Καλλιεργεί την απαξίωση. Αλλά και απομακρύνει τους πολίτες από την ενεργό κομματική δράση. Άλλωστε η αιτία της σημερινής δυσλειτουργίας ήταν και είναι ο συγκεντρωτισμός που

οδηγεί σε υπερεξουσίες της κορυφής. Ενώ ελαχιστοποιεί το ρόλο και τη συμμετοχή εκείνων που δεν εντάσσονται στην ηγετική ομάδα.

Γι' αυτό σήμερα περισσότερο από κάθε άλλη φορά, πρέπει να καθιερώσουμε κάποιες νέες αρχές λειτουργίας, διαφορετικές από αυτές του δημοκρατικού συγκεντρωτισμού. Αλλά και να εξασφαλίσουμε ουσιαστικές και γόνιμες σχέσεις με τους πολίτες την κοινωνία, τους αντιπροσωπευτικούς θεσμούς, τους κοινωνικούς φορείς και τα ριζοσπαστικά κινήματα. Διαφορετικά το κόμμα αντί να είναι έκφραση του λαού και μέσο πραγματοποίησης των αιτημάτων του, θα είναι έκφραση μιας ολιγαρχίας επαγγελματιών της πολιτικής καθώς και ένας μηχανισμός για τη νομή της εξουσίας. Για να αποφύγουμε τέτοιου είδους προβλήματα πρέπει να υπάρχουν:

1. Προκριματικές εκλογές για την ανάδειξη των υποψηφίων για την Τοπική και Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση και το Κοινοβούλιο

Στις διαδικασίες υπόδειξης των υποψηφίων Δημάρχων, Νομαρχών και βουλευτών, θα πρέπει να συμμετέχουν τόσο τα μέλη, όσο και οι φίλοι του κόμματος. Σκοπός των διαδικασιών αυτών, θα είναι η δημοκρατική ανάδειξη των υποψηφίων για την διεκδίκηση των παραπάνω αξιωμάτων. Η καταγραφή του βαθμού αποδοχής των υποψηφίων στον κομματικό αλλά και ευρύτερο κοινωνικό χώρο του ΠΑΣΟΚ. Καθώς και η αποπαγίδευση των διαδικασιών υπόδειξης από τις επιδιώξεις εσωκομματικών μηχανισμών και προσώπων.

2. Δεσμευτικές για το κόμμα, οι αποφάσεις των οργανώσεων για την ανάδειξη των υποψηφίων του.

Οι αποφάσεις των οργανώσεων όσον αφορά τη στήριξη των υποψηφίων για τους Δήμους, τις Κοινότητες και τις Νομαρχίες, πρέπει να είναι δεσμευτικές για τα όργανα του Κόμματος. Ενώ στις περιπτώσεις μεγάλων Δήμων και Νομαρχιών (Αθήνα, Πειραιά, Θεσσαλονίκης) οι αποφάσεις των οργανώσεων μπορεί να έχουν συμβουλευτικό χαρακτήρα. Το ίδιο συμβαίνει και στις περιπτώσεις συνεργασίας με άλλα κόμματα. Στις περιπτώσεις αυτές την τελική επιλογή έχει η Κεντρική Επιτροπή του κόμματος.

Όμως όσον αφορά την ανάδειξη υποψηφίων βουλευτών, οι νομαρχιακές οργανώσεις του κόμματος, προτείνουν στην Κ.Ε. υποψηφίους ο αριθμός των οποίων πρέπει να είναι διπλάσιος των εδρών της περιφέρειας τους.

3. Σύνδεση με τους κοινωνικούς φορείς και τα ριζοσπαστικά κινήματα.

Η σύνδεσή μας, με τους χώρους αυτούς δεν υπαγορεύεται από κάποιες στενές πολιτικές ή μικροκομματικές σκοπιμότητες αλλά από την ανάγκη σύγκλισης και συνάντησης του κόμματος μας με τις δυνάμεις της εργασίας, της επιστήμης και του πολιτισμού.

Η δημιουργία οργανώσεων βάσης ειδικών στόχων καθώς και η θεσμοθέτηση της ιδιότητας των «φίλων του ΠΑΣΟΚ» καθώς και των προκριματικών εκλογών για την ανάδειξη των εκπροσώπων μας στην Τοπική και Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση και το Κοινοβούλιο, θα συμβάλλουν σημαντικά στη διασύνδεση του κόμματος μας με τους διάφορους κοινωνικούς φορείς και τα ριζοσπαστικά κινήματα.

Ε. ΚΑΤΟΧΥΡΩΣΗ ΚΑΝΟΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΜΑΣ ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ

Η ανασύνθεση της οργανωτικής μας δομής, η αναβάθμιση των οργανώσεων και των λειτουργιών τους, η καθιέρωση νέων μορφών συγκρότησης και δράσης και η εξασφάλιση ουσιαστικών σχέσεων με την κοινωνία, πρέπει να συνοδεύονται με την κατοχύρωση κανόνων για την παραγωγή, τη διαμόρφωση και την επεξεργασία της πολιτικής μας αλλά και τη λειτουργία του κόμματος.

Με την κατοχύρωση των κανόνων αυτών, θα διαμορφώσουμε ένα κοινά αποδεκτό πλαίσιο δράσης. Θα διασφαλίσουμε τη δημοκρατική μας λειτουργία. Θα στηρίξουμε την πιστή εφαρμογή των καταστατικών διατάξεων. Θα αποτρέψουμε την υποκατάσταση των αρμόδιων οργάνων του κόμματος, από κάποιες εξωθεσμικές λειτουργίες και παρεμβάσεις. Και θα συμβάλλουμε αποτελεσματικά στην αναβάθμιση και στον εκσυγχρονισμό του κόμματος. Γι' αυτό είναι ανάγκη να καθιερωθούν κανόνες για την:

1. Επεξεργασία της πολιτικής μας.

Το κύριο πρόβλημα στη διαμόρφωση της πολιτικής του ΠΑΣΟΚ, είναι η έλλειψη κανόνων και διαδικασιών. Η έλλειψη αυτή, έχει δυσμενείς επιπτώσεις στην πολιτική και στη λειτουργία του κόμματος. Και τούτο διότι οι πολιτικές μας, δεν συζητιώνται, ούτε αποφασίζονται στα θεσμοθετημένα όργανα, όπως είναι το Ε.Γ. και Κ.Ε., αλλά σε διάφορες επιτροπές, ομάδες εργασίας ή είναι προσωπικές απόψεις των στελεχών μας. Έτσι πολλές φορές η πολιτική μας σε διάφορους τομείς είναι ελλιπής, γενική, δεν θίγει τα πραγματικά προβλήματα αλλά και κυρίως εκφράζει την άποψη των επί μέρους ομάδων και ατόμων ή των άμεσα ενδιαφερομένων. Γι' αυτό συνήθως μέσα από τέτοιου είδους διαδικασίες, οι άμεσα ενδιαφερόμενοι επιδιώκουν να κατοχυρώσουν τις επιδιώξεις και τα συμφέροντά τους αδιαφορώντας αν οι θέσεις τους αυτές, είναι συμβατές με τη συνολική πολιτική του ΠΑΣΟΚ.

Άλλωστε η αναντιστοιχία που υπάρχει μεταξύ των προγραμμάτων και της πολιτικής, οφείλεται στο ότι τα προγράμματα αυτά δεν πέρασαν από μια διαδικασία συνολικής επεξεργασίας. Δεν πέρασαν από μια διαδικασία στην οποία δεν θα συμμετείχαν μόνο οι άμεσα εμπλεκόμενοι, αλλά και όλοι εκείνοι, οι οποίοι θα μπορούσαν να αναδείξουν κάποιες άλλες παραμέτρους, όπως το οικονομικό κόστος των όσων προτείνονται, ή οι διεθνείς υποχρεώσεις και δεσμεύσεις της χώρας. Έτσι μέχρι σήμερα, όλα σχεδιάζονται και προτείνονται αδιαφορώντας για τις αντικειμενικές δυσκολίες, τους δεσμευτικούς περιορισμούς και την χρησιμότητά τους.

Η πρόταση μας, η Κ.Ε. να λειτουργήσει ως όργανο Στρατηγικού και Πολιτικού Σχεδιασμού και στα πλαίσια της να συγκροτηθούν επιτροπές επεξεργασίας, παραγωγής και διαμόρφωσης της πολιτικής μας, δίνει μια ουσιαστική απάντηση στο χρόνιο αυτό πρόβλημα που αντιμετωπίζει το κόμμα μας.

2. Ανανέωση Στελεχών.

Η ανανέωση των στελεχών ενός κόμματος, είναι ένα θέμα ζωτικής σημασίας. Και αυτό γιατί μια τέτοια διαδικασία αναζωογονεί το ίδιο το κόμμα. Αποτρέπει την επαγγελματοποίηση της πολιτικής και των στελεχών του. Αλλά και αντιστρατεύεται

τους μηχανισμούς ελέγχου, που συνήθως δημιουργούν οι επαγγελματίες της πολιτικής.

Για να προωθήσουμε την ανανέωση των στελεχών, θα πρέπει σε κάθε περίπτωση εκλογής ή επιλογής υποψηφίων για εκλογές, το ένα τέταρτο τουλάχιστον των εκλεγμένων ή προτεινομένων να μη συμμετείχε στο προηγούμενο όργανο ή να μην είχε προταθεί κατά την προηγούμενη εκλογή. Επίσης το ίδιο άτομο δεν μπορεί να κατέχει την ίδια θέση περισσότερο από δέκα έξη χρόνια αθροιστικά. Με απόφαση της Κ.Ε., είναι δυνατόν να καθιερωθούν εξαιρέσεις σε κάποιες ειδικές περιπτώσεις. Η ρύθμιση αυτή, δεν ισχύει για τον Πρόεδρο του κόμματος.

3. Κατάργηση τομέων.

Οι Τομείς της Κ.Ε. αποδείχτηκαν ως τα κατ' εξοχήν όργανα συγκεντρωτικών λειτουργιών. Η εικόνα που μέχρι σήμερα είχαν επιδείξει, είναι η εικόνα ενός επιλεγμένου από την πλειοψηφία του Ε.Γ. εκτελεστικού μηχανισμού.

Μετά την θεσμοθέτηση των μόνιμων Επιτροπών ή Τομέων στα πλαίσια της ίδιας της Κ.Ε., οι Τομείς του κόμματος δεν έχουν κανένα λόγο ύπαρξης. Γιατί αντικείμενο αυτών των Επιτροπών ή των Τομέων της Κ.Ε. θα είναι η παραγωγή, η διαμόρφωση και η επεξεργασία της πολιτικής μας. Η τεκμηρίωση, ο προγραμματισμός και η αξιολόγηση των ακολουθούμενων πολιτικών. Αλλά και η ανάπτυξη πρωτοβουλιών και παρεμβάσεων στους χώρους ευθύνης τους.

Έτσι το έργο που μέχρι σήμερα είχαν επιφορτιστεί να κάνουν οι Τομείς του κόμματος θα αναλάβουν οι Επιτροπές ή οι Τομείς που θα συγκροτηθούν στα πλαίσια της Κ.Ε., όπως προηγουμένως επισημάναμε, στη θεματική ενότητα που αναφέρεται στο νέο μοντέλο και στον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας που πρέπει να αποκτήσει η Κ.Ε.

Οι νέες Επιτροπές ή οι νέοι Τομείς θα έχουν εκλεγμένη γραμματεία και θα συγκροτούνται με βάση τα ενδιαφέροντα και το αντικείμενο δουλειάς της Κ.Ε. Επίσης στις Επιτροπές αυτές θα μπορούν να συμμετέχουν βουλευτές, στελέχη του κόμματος, επιστήμονες, συνδικαλιστές, κ.ά.

4. Αναγνώριση των ρευμάτων σκέψης.

Η αναγνώριση των ρευμάτων σκέψης και ιδεών, συνδέεται ευθέως με το μοντέλο κόμματος που θέλουμε να έχουμε. Γιατί ένα κόμμα που λειτουργεί ως μηχανισμός ενδιαφέρεται για τη νομή εξουσίας. Διακρίνεται για τις πελατειακές του σχέσεις και εξαρτήσεις. Στηρίζεται σε προσωποπαγείς ομάδες. Σπαράσσεται από τις διαμάχες προσώπων. Παγιδεύεται σε μια προσωποποιημένη αντίληψη της πολιτικής. Περιχαράκνεται στον εαυτό του. Ενώ αποστρέφεται τις ιδέες και τις θέσεις. Αντιμάχεται τη διαπάλη ιδεών. Και αντιτάσσεται στη δημοκρατική οργάνωση και λειτουργία.

Αντίθετα, η λειτουργία ενός κόμματος ιδεών είναι συνυφασμένη με την ανάπτυξη του πολιτικού διαλόγου, με την διαπάλη ιδεών, με την αναγνώριση των ρευμάτων σκέψης, με την ανοχή των διαφορετικών απόψεων, καθώς και με την κατάκτηση μιας νέας πολιτικής κουλτούρας.

Γι' αυτό το ΠΑΣΟΚ, οφείλει να μετεξελιχθεί σ' ένα σύγχρονο, ριζοσπαστικό κόμμα ιδεών. Η μετεξέλιξη αυτή, προϋποθέτει την αναγνώριση των ρευμάτων σκέψης που το διαπερνούν αλλά και την ανάπτυξη ενός ουσιαστικού και γόνιμου διαλόγου, για την πολιτική, τη φυσιογνωμία και τη δομή του.

5. Αντιπροσωπευτικό εκλογικό σύστημα

Η εξασφάλιση της αντιπροσωπευτικότητας, η αποδοχή του πλουραλισμού, η ελεύθερη έκφραση όλων των πολιτικών και ιδεολογικών ρευμάτων, καθώς και η σύνθεση των διαφορετικών απόψεων, που διαπερνούν το κόμμα μας, καθιστούν απαραίτητη την καθιέρωση ενός αντιπροσωπευτικού εκλογικού συστήματος στις εσωκομματικές διαδικασίες. Ένα τέτοιο σύστημα δεν μπορεί να είναι άλλο παρά η θεσμοθέτηση του 40% ως ανώτατο όριο σταυροδότησης, σε όλες τις εσωκομματικές εκλογικές διαδικασίες.

8. ΟΙ ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ ΜΑΣ ΓΙΑ ΕΝΑ ΝΕΟ ΠΑΣΟΚ

Αν θέλουμε η συνδιάσκεψη να μην καταγραφεί ως μια άλλη χαμένη ευκαιρία για το κόμμα μας, είναι απαραίτητο να περιοριστεί στα θέματα που απορρέουν από τον χαρακτηρισμό που της έχουμε δώσει.

Έτσι για να υπάρξει ένας ουσιαστικός και εποικοδομητικός διάλογος αλλά και για να καταλήξουμε σε συγκεκριμένες αποφάσεις πρέπει:

1. Να συζητήσουμε αναλυτικά τη νέα δομή και το μοντέλο με το οποίο θέλουμε να λειτουργήσει το κόμμα από εδώ και πέρα ώστε να μπορεί να ανταποκριθεί στις ανάγκες και στις απαιτήσεις της εποχής μας.
2. Να συμφωνήσουμε στην ανάγκη μετεξέλιξης του ΠΑΣΟΚ σ' ένα σύγχρονο, μοντέρνο και ανοικτό κόμμα, με σοσιαλιστικούς ορίζοντες και προσανατολισμούς.
3. Να προχωρήσουμε σε όλες εκείνες τις αλλαγές στο τρόπο συγκρότησης και λειτουργίας του, προκειμένου να αποκτήσει τον διαπλαστικό και παιδευτικό ρόλο που πρέπει να έχει.
4. Να αναζητήσουμε τους τρόπους με τους οποίους το κόμμα θα μπορέσει να γίνει η φύτρα νέων ιδεών και θέσεων αλλά και να γίνει ένας ευαίσθητος δέκτης των νέων ρευμάτων σκέψης.
5. Να δημιουργήσουμε τις απαραίτητες πολιτικές προϋποθέσεις ώστε να υπάρξει μία νέα σχέση ανάμεσα στην κομματική ηγεσία και στην οργανωμένη μας βάση.
6. Να κατοχυρώσουμε την ελευθερία της γνώμης και τη διαφορετικότητα των απόψεων, ακολουθώντας τη ρήση αφήστε "όλα τα λουλούδια να ανθήσουν".
7. Να απορρίψουμε την αδυσώπητη λογική των προσωποπαγών ομάδων και των μηχανισμών κομματικής πελατείας.

8. Να αποδεχτούμε ως απαραβίαστη αρχή την κατοχύρωση της δημοκρατίας στο εσωτερικό του κόμματος.
9. Να επιτρέψουμε την ανεμπόδιστη λειτουργία των κομματικών οργάνων.
10. Να σεβαστούμε την αξιοκρατία και την διαφάνεια.
11. Να ερευνήσουμε τις δυνατότητες ανάπτυξης νέων σχέσεων με την κοινωνική μας βάση, υιοθετώντας νέες πιο ελαστικές μορφές οργάνωσης.
12. Να εξετάσουμε τον τρόπο διασύνδεσής μας με τα ριζοσπαστικά κοινωνικά κινήματα και τους κοινωνικούς φορείς.

Το ΠΑΣΟΚ δεν χρειάζεται μια συνδιάσκεψη "συσπείρωσης" και ενότητας". Ούτε μία συνδιάσκεψη που θα εξυπηρετεί και θα υπαγορεύεται από κάποιες βραχυπρόθεσμες πολιτικές ή προσωπικές σκοπιμότητες.

Αλλά έχει ανάγκη μια ουσιώδη οργανωτική συνδιάσκεψη, που θα είναι τομή στην εικοσάχρονη πολιτική του διαδρομή. Μία συνδιάσκεψη που θα πιστοποιεί την αναμόρφωση και τον μετασχηματισμό του σε ένα κόμμα της νέας εποχής. Διότι μόνο έτσι θα μπορέσει να αναζωογονηθεί. Να αποκτήσει μία πιο ζωντανή και αυθεντική σχέση με την κοινωνία και τους πολίτες. Να διατηρήσει την κοινωνική του απήχηση και πολιτική υπεροχή. Να μειώσει την αναντιστοιχία που εμφανίζει μεταξύ του οργανωμένου και "κοινωνικού" ΠΑΣΟΚ. Να ανταποκριθεί αποτελεσματικά στις απαιτήσεις και στις ανάγκες της εποχής μας. Να συμβάλει θετικά στην αντιμετώπιση της κρίσης και της αποδόμησης της πολιτικής καθώς και των φαινομένων της μεταπολιτικής. Να εκφράσει το αίτημα της ανασύνθεσης, της μεταρρύθμισης και του εκσυγχρονισμού της ευρύτερης κεντροαριστεράς. Αλλά και διότι μόνο έτσι θα μπορέσουμε να προλάβουμε τους δύσκολους καιρούς που έρχονται.